

УДК 801.6:821.135.1-1Ангел

КРИСТІНІЯ ПАЛАДЯН,

кандидат філологічних наук, докторант
(м. Чернівці)

**Віршування Дімітрія Ангела
в контексті румунського символізму**

Стаття присвячена вивченню особливостей віршованих форм румунського поета Дімітрія Ангела, одного з представників румунського літературного символізму. Показано, що поет експериментував у більшості випадків в царині образної семантики і значно меншою мірою видозмінював ритміку вірша. В аспекті метрики і ритміки, Д. Ангел використовував поетичні форми, вироблені поезією попереднього періоду. Превалюють ямбічні структури – 88,9%. Найуживанішим розміром виступає восьмистоповий ямб з цезурним нарощенням на один склад. Це один з нових розмірів, впроваджених у румунській літературі поетами-символістами. Ямбічному восьмистоповику властива константна цезура перед 10-м складом та регресивна акцентна дисиміляція із сильною акцентуацією 2-го і 4-го та 6-го і 8-го іктів. Другим за уживаністю є шестистоповий ямб з цезурним нарощенням на один склад. Вірші з таким розміром називають «румунським александрином». Ябцн1 має постійну цезуру перед 8-м ненаголошеним складом і константний 3-й ікт на 6-му складі, що створює двоскладову, симетричну структуру, де 1-й і 3-й ікти в кожному піввірші – сильні, а 2-й – слабкий.

Ключові слова: символізм, версифікація, силабо-тоніка, метр, ритм, ямб, хорей, дактиль, амфібрахій, Дімітрія Ангел.

Постановка проблеми в загальному вигляді... В румунському літературознавстві хронологічно у поетичному символізмі виділяють чотири періоди: а) *теоретичний період*, представлений поетом Александру Мачедонскі, якій заявив про нову поезію у своїх статтях: «Poezia viitorului» («Поезія майбутнього»), «Despre logica poeziei» («Про логіку поезії») та пропагував символізм у своєму журналі «Literatorul» («Літератор»); б) *перехідний період* від романтизму до символізму, представлений поезією Штефана Петіке, Дімітрія Ангела та Юлія Чезара Севеску; в) *власне символізм* з його зовнішніми характеристиками, орієнтованими на інновації в царині віршової форми: поезія Іона Мінулеску та с) *символізм* найвищого художнього

рівня з характерними образно-семантичними та структурно-композиційними ознаками: поезія першого періоду творчості Дж. Баковія.

Дімітріе Ангел є одним із центральних представників символізму в румунській літературі. Він представляє другий період, який часто називають «музичним» символізмом. У своїх творах поет підносить природу, особливо флору з її симфонією ароматів, що призводить до сп'яніння. Поет не просто оспівує красу своїх улюблених квітів, він шукає в природі характеристики, тотожні людським почуттям, прагне використовувати квітковий світ для зображення людського буття. Такі ознаки спостерігаємо у його збірці «În grădină» («В саду»). У ній поет постає справжнім мрійником та уважним фіксатором деталей.

У збірці «Fantazii» («Фантазії») його світогляд дещо змінюється. У книзі відображено поетове паризьке богемне життя з подорожами та морськими пейзажами. Тут Д. Ангел постає не тільки ліриком, але й мислителем, створюючи природні мотиви на основі особистих почуттів або спогадів та стверджуючи, що завжди шукає «форму досконалого і вічного життя». У «Фантазії», насправді співіснує, поет-романтик і поет-декадент, саме в цьому полягає цінність і значення його творів в період змін епох та проголошення поезії модернізму, до якої поет виявився несприйнятливим.

Аналіз досліджень і публікацій... Поезія Д. Ангела завжди перебувала в центрі уваги літературної критики. Його вірші здобули високу оцінку Е. Ловінеску, Дж. Келінеску, Т. Віану та інших румунських літературознавців. У цих працях виявлено переважно змістові константи й домінанти його ідіостилю та особливості художнього моделювання. Тим часом розгляд версифікаційної майстерності Д. Ангела залишається на периферії. На окремі властивості ритмомелодики звертають увагу Л. Галді [15] та В. Стрейну [17], проте досі немає дослідження поетичного доробку Д. Ангела щодо метрики та ритміки.

Формулювання цілей статті... Мета статті полягає у статистичному дослідженні поетичного матеріалу Д. Ангела у зрізі метрики і ритміки. Віршознавчий аналіз поетових творів дасть нам можливість зрозуміти специфіку його віршування та певні закономірності розвитку румунської поезії початку ХХ століття.

Виклад основного матеріалу... Поетичний доробок Д. Ангела складають дві збірки – «În grădină» («В саду», 1906), «Fantazii» («Фантазії», 1909) – та вірші, опубліковані в періодичних виданнях. Усього було проаналізовано 54 поетичні твори, 1159 віршованих рядків.

Загальна метрична картина означених збірок у статистичному вимірі представлена у *табл. 1*.

Таблиця 1

Метричний репертуар творчості Д. Ангела

<i>Метр</i>	<i>Вірші</i>	<i>Відсоток віршів</i>	<i>Рядки</i>	<i>Відсоток рядків</i>
Ямб	48	88,8	985	85
Хорей	2	3,6	56	4,8
Дактиль	1	1,9	56	4,8
Амфібрахій	3	5,5	62	5,4
Всього	54	100	1159	100

З наведеної таблиці бачимо, що твори Д. Ангела витримані у царині силабо-тоніки. В цілому поет використав 9 розмірів, серед яких: чотиристоповий ямб (далі – Я4), п'ятистоповий ямб (Я5), шестистоповий ямб з цезурним нарощенням на один склад (Я6цн1), восьмистоповий ямб з цезурним нарощенням на один склад (Я8цн1), восьмистоповий хорей (Х8ц), різностоповий врегульований хорей (Х4343), шестистоповий дактиль (Д6ц), чотиристоповий амфібрахій (Ам4ц) та шестистоповий амфібрахій (Ам6ц). Серед них лідирують ямби – 88,8% (85%) – тут і далі частки подано у відсотковому відношенні: кількість творів зазначено без дужок, а число рядків – у дужках.

Серед поетових ямбічних структур домінує 8-стоповик– 42,6% (36,6%) усіх творів. Це один з нових розмірів, впроваджених у румунській літературі поетами-символістами. Апробував Я8 А. Мачедонскі, теоретик румунського символізму. Румунському восьмистоповику властиве цезурне нарощення на один склад і константна цезура перед 10-м складом. Визначальним фактором ритмічної структури цього розміру є константна наголошеність предцезурного ікта, що створює в кожному піввірші регресивну акцентну дисиміляцію із сильною акцентуацією 2-го і 4-го та 6-го і 8-го іктів.

Про український восьмистоповий ямб писав І. Качуровський. Віршознавець стверджував, що це «розмір вельми рідкісний» та зауважував: «Більше, ніж сім-вісім стоп ямб мати не може: тоді він неминуче розпадається на окремі два вірші. Вже й семистоповий і восьмистоповий ямб мають тенденцію до розпаду, але їх ще може втримати як цілість «обруч» із рими» [8, с. 30].

Наведемо для прикладу уривок вірша «Farmec de noapte» («Чарівна ніч»):

*În pragul scârilor rămas-am și nu-mi mai recunosc grădina.
E noapte, -o noapte viorie, de parc-ar fi trecut lumina.
Prin ochii cei mai duși de visuri, prin inima cea mai blajină,
E-o dulce noapte alungată dintr-un serai, de vreo cadână [13, c. 24].*

010100010 || 010001010
010100010 || 010100001
010100010 || 01000010
010000010 || 00010001

Про ритміку російських двоскладових розмірів із сильною цезурою писав Дж. Бейлі. Він вважає, що «так як їхньою спільною рисою є константний ікт перед цезурою, то вони виробляють відповідні цьому ритмічні особливості і повинні вивчатися окремо від інших двоскладових розмірів» [1, с. 250].

При вивченні ритмічної інерції двоскладових розмірів К. Тарановський [12, с. 325] та М. Гаспаров [4, с. 77] вказують, що ритмічна тенденція яка визначає розташування сильнаоголошених і слабаоголошених стоп у творі підпорядковується двом законам: 1) закону висхідного зачину, коли перший ікт прагне до сильної наголошеності; та 2) закону регресивної акцентної дисиміляції, коли сильнаоголошені і слабаоголошені стопи чергуються у вірші через одну від кінця до початку.

Щодо ритміки восьмистоповиків Д. Ангела, то розглядатимемо їх, як поєднання двох 4-ст. ямбів. Поетові 8-стоповики складаються з двох піввіршів з 4+4 іктами із відносно сильними 2-м та 6-м іктами та константами на 4-му та 8-му іктах. У таблиці 2 подано усереднені показники наголошеності стоп Я8цн1. Щоб зрозуміти специфіку ритмічних варіації ямба з цезурним нарощенням, при аналізі ми вказуємо на кількість і на відсоток наголосів на ікті і на складі. З таблиці 2 видно, що ритмічна інерція двочастинна, але не симетрична. Регресивна акцентна дисиміляція діє окремо в кожному піввірші, але слабо виражена, тому що різниця між наголошеністю перших двох іктів у піввіршах незначна. Спостерігається тенденція до посилення 1-го та 5-го іктів, яка би вирівняла контраст між першими двома стопами. У Я8цн1 не фіксуємо характерного зменшення відсотка наголошеності 3-ого ікта, який би підкреслив контраст між найслабшою стопою і сильною константою. Таким чином, найслабшим іктом у восьмистоповому ямбі залишається 7-й. Те, що у Д. Ангела 7-ий ікт слабший (менш наголошений) за 3-ий показує, що поет розуміє цей розмір як єдиний ритмічний рядок.

Таблиця 2

Розподіл наголосів у 8-стоповому ямбі Д. Ангела

Стопа	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Склад	2	4	6	8	11	13	15	17
Відсоток	70,8	75,3	60,5	100	72,6	81,6	36,4	100

Отже, восьмистоповий ямб має альтернований вид ритму. Усереднена різниця між I і II та V і VI стопами складає – 4,5% та 9%. Процент рядків з позасхемними наголосами невеликий – 4,3%. У деяких творах спостерігаємо вкраплення неklasичних версів, але їхня частка незначна – 1%.

Шестистоповий ямб є другим за уживаністю у поезії Д. Ангела, ним укладено 35,2% (37,1%) усіх творів. Для румунського шестистоповика властиве цезурне нарощення на один склад, вірші з таким розміром називають «румунським александрином». Вони мають постійну цезуру перед 8-м ненаголошеним складом і константний 3-й ікт на 6 складі, що створює двочастинну, симетричну структуру, в якому акцентна дисиміляція діє незалежно в кожному піввірші. Таким чином у шестистоповиках сильними виступають 1-й і 3-й та 4-й і 6-й ікти, а слабкими – 2-й і 5-й.

Наведемо приклад з поезії «Reverie» («Мрійливість»):

*Cântai un cântec straniu din țările de Nord,
O melodie blândă și limpede ca gheața;
Și eu visam pe gânduri ce dulce-ar fi fost viața
Să am cu tine-o casă pe-o margine de fiord* [13, с. 60].

U1U1U1U1U || UUUUUUU
UUUUUUU || U1UUUU1
U1U1U1U1U || U1U1U1U1
U1U1U1U1U || UUUUUUU

У Я6 Д. Ангела домінує симетричний вид ритму шестистоповика із константною жіночою цезурою. Кожен вірш має структуру подвоєного тристопового ямба, в якому I і II стопи сильні, а II – слабка. Також простежується синтаксична та інтонаційна завершеність кожного піввірша, що свідчить про орієнтацію поета на традиційний для румунської поезії вид 6-ст. ямба. У таблиці 3 подано усереднені показники наголошеності Я6:

Таблиця 3

Розподіл наголосів у 6-стоповому ямбі Д. Ангела

Стопа	I	II	III	IV	V	VI
Склад	2	4	6	9	11	13
Відсоток	72,6	64,2	100	85,2	34,8	100

Наголошеність стоп виявляє відоме коливання ритму, що створює двочастинну симетричну інерцію ритму, тобто чергування сильних і слабких іктів у межах кожного піввірша. Коливання ритму завершується в межах першого піввірша, а в другому повторюється, причому у другому піввірші контраст між сильними і слабким іктами набагато різкіший, що створює рельєфніший ритмічний малюнок. Різниця між наголошеністю I і II та IV і V стоп становить 8,4% і 50,4%. Характер низької наголошеності V стопи вказує, що поет відчуває її, як передостанню, яка передує кінцю рядка.

Віршовані твори, укладені 4-стоповим ямбом становлять 5,5% (4,2%) від усіх поетових творів. Серед ритмічних форм чотиристопоного ямба М. Гаспаров виділяє два види: без альтернованого ритму або «архаїчний» (I стопа сильніша ніж II) та з альтернованим ритмом або «традиційний» (II стопа сильніша ніж I) [3, ст. 138-142].

У чотиристопоговиках Д. Ангела засвідчено «традиційний» вид ритму. Наведемо приклад з поезії «Curcubeul» («Веселка»):

Ce schimbătoare e la munte 000100010
Lumina; cât ai scăpăra, 01010001
Un curcubeu a-ntins o punte 000101010
Din casa mea pân'la a ta [13, с. 75]. 01010001

У цьому вірші акцентуація стоп така: 75; 100; 37,5; 100. Стовідсоткова наголошеність II стопи вказує на закон регресивної акцентної дисиміляції, який створює двочастинний альтернований ритм Я4. Повнонаголошених рядків – 18,8%. Версів з позасхемними наголосами не зафіксовано. У таблиці 4 подані усереднені показники наголошеності стоп Я4:

Таблиця 4

Розподіл наголосів у 4-стоповому ямбі Д. Ангела

Стопа	I	II	III	IV
Відсоток	81,3	87,5	31,3	100

Розподіл наголосів у 5-стоповому ямбі Д. Ангела

Стопа	I	II	III	IV	V
Відсоток	70	61,2	89,9	37,1	100

Отже, маємо Я5 з альтернованим видом ритму. Повнонаголошених рядків – 12,5 відсотка, версів з обтяженнями не зафіксовано.

Хореїчні структури властиві двом поезіям, що становить 3,7% (4,8%) усіх творів. Серед хореїчних розмірів Д. Ангел використав восьмистоповик із чоловічою цезурою та різностоповий врегульований хореї.

Восьмистоповим хореєм написаний вірш «Visătorul («Мрійник»), його частка становить 1,9% (2,1%) від усіх поезій. Ця форма є характерною для румунської поезії XIX століття. Увів цей розмір у румунське віршування І. Асакі, запозичивши її з давньогрецької літератури. Поет вважав, що твори з глибоким тематичним змістом треба писати лише довгими хореїчними версами. За спостереженнями Л. Галді наявність хореїчного 16- 15-складовика в творчості румунських письменників є «архаїчною рисою» і відгомонам античного хореїчного тетраметра [15, с. 171]. Ч. Дрейдж стверджує, що хореїчний 8-стоповик з'явився в давньогрецькій драмі, хоча деякі віршознавці пов'язували його із народним віршем [5, с. 84]. За спостереженнями Ч. Дрейджа Х8 розглядався, як маловживаний, незвичайний та екзотичний розмір. Його апробували, лише в кількох десятках творів ранні символісти.

Щодо ритміки Х8ц, то розглядатимемо його, як поєднання двох 4-ст. хореїв. За класифікацією М. Гаспарова у Х4 можна виділити два види ритму: 1) «архаїзований» (наголошеність II стопи нижча, ніж 94%); 2) «традиційний» (наголошеність II стопи 99,5% - 100%).

Пропонуємо для прикладу фрагмент поезії «Visătorul («Мрійник»):

*Albă-i piața Barberini către miezul nopții vara,
Când se-ntoarce singuratic un poet spre casa lui.
Până-n Lajiul vechi e cale – dar la Roma ești în țara,
Unde poți să stai de vorbă cu divinile statui... [13, с. 66]*

10100010 || 00101010
 00100010 || 0010101
 00101010 || 00101010
 00100010 || 0010001

Дані таблиці 6 показують, що розподіл наголосів створює альтернований вид ритму із чергуванням слабких і сильних іктів. Лінія ритму хвилеподібна і відповідає двочастинній ритмічній інерції. Відсоток наголошеності непарних іктів значно менший, ніж парних, що ідеально відповідає законів регресивної акцентної дисиміляції.

Таблиця 6

Розподіл наголосів у 8-стоповому хорей Д. Ангела

Стопа	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Відсоток	50	79,2	58,3	100	16,7	95,8	50	100

Як бачимо, у восьмистоповику панує «архаїзованоий» вид ритму, хоча у другому піввірші засвідчено тенденцію до більшої наголошеності II стопи, що призводить до альтернованого ритму. Різниця між наголошеністю I і II та V і VI стопами становить 29,2% і 79,1% відповідно.

Різностоповим хореем написана поезія «Ceasurile» («Часи»), його частка складає лише 1,9% (2,7%) усіх творів. Поет використав «німецьку» традицію, тобто чергування 3- та 4-стопових рядків:

În oraşul unde-am stat ∪∪∪∪∪∪∪∪∪
Ani li ani, când creşte ∪∪∪∪∪∪
Liniştea pe înserat, ∪∪∪∪∪∪∪
Turn cu turn vorbeşte [13, c. 45]. ∪∪∪∪∪∪

Трискладові метри характерні для 7,5% (10,2%) усіх творів. Серед них найширшого використання набули амфібрахічні поезії, їхній сегмент складає 5,6% (5,4%) від силабо-тонічних структур.

Дактилічними розмірами укладено поезію «Himera» («Химера»), його частка становить 1,9% (4,8%) віршованих творів:

Plin de dezgust pentru lumea aceasta banală și tristă,
Tainic Himerii i-am spus: – «Du-mă pe celalt tărâm!»
Du-mă-într-o lume mai bună în care să nu fie oameni,
Căci între mine și ei nu e nimic obștesc [13, c. 93].
 ∪∪∪∪ || ∪∪∪∪∪∪∪∪∪∪∪∪
 ∪∪∪∪∪∪∪ || ∪∪∪∪∪∪∪
 ∪∪∪∪∪∪∪ || ∪∪∪∪∪∪∪∪∪
 ∪∪∪∪∪∪∪ || ∪∪∪∪∪∪∪

Твір витриманий у річищі дактилічного шестистоповика. Розташування наголосів та словорозділів у творі навивають уявлення про античний «елегійний дистих», тобто поєднання одного рядка гекзаметра і одного верса пентаметра. Цей розмір був вельми популярним в античній поезії, але пентаметр окремо від гекзаметра не використовувався. М. Гаспаров вважав, що елегійний пентаметр виник на основі дактилічного гекзаметра, шляхом подвоєння його першого піввірша [2, с. 70]. За твердженнями В. Гудвіна, елегійний пентаметр є каталектичним дактилічним гекзаметром із цезурою після довгого складу третьої стопи та пропуском його двох коротких складів [14, с. 361]. За спостереженнями Ч. Дрейджа, найвпливовішим елегійним поетом в античній літературі був Овідій. Ч. Дрейдж вважає що, античний поет творив свої дистихи із сильною цезурою. Особливістю віршування Овідія, яке унаслідувало і інші поети, є обов'язкові дактилічні стопи у другому піввірші пентаметра, обов'язкова чоловіча цезура, яка не допускала коротких односкладових слів та переважання в клаузулі двоскладових слів [6, с. 74].

Метрична схема античного елегійного дистиха із сильною цезурою така:

—○○— || ○○—○○—X
—○○— || —○○—X [16, с. 359].

У схемі знак — означає довгий склад, ○○ — два коротких, які можуть бути замінені у вірші одним довгим, а X — довільний склад. При переході з грецької на латинську мову, всі довільні склади на початку і всередині вірша змінюються в довгі.

Елегійний дистих Д. Ангела своєрідний приклад силабо-тонічного відтворення античної форми. Вважаємо, що поет спирався на досвід М. Емінеску, який укладав античні розміри силабо-тонічними рядками, де замість довгого вживав наголошений склад, замість короткого — ненаголошений, а спондеї здебільшого передавав хореєм [11, с. 115]. Д. Ангел створив оригінальну ритмічну структуру яка, значно відступає від Овідієвих правил. У наведеному прикладі фіксуємо наявність усіх дактилічних стоп, що створює горизонтальну ритмічну лінію, тільки в одному рядку третя стопа дактиля замінена хореєм. Рядки гекзаметра на 78,6% мають сильну чоловічу цезуру, інші 21,4% — слабку жіночу. В першому рядку чоловіча цезура розташована не на третій стопі, а на другій. Також в одному рядку (3,5%) цезура закінчується односкладовим словом. Щодо пентаметра, Д. Ангел грішить проти класичних правил. Поет сім разів (25%) порушує

традицію в цезурі, закінчуючи її односкладовим словом. Він також не дотримується правила щодо клаузули (у творі шість пентаметрів (21,4%) закінчуються односкладовими словами). Бражає кількість пропусків наголосу на першій стопі дактиля у пентаметрі – 37,5%. Таким чином поет створює своєрідні трибрахії, яких не допускала антична кількісна метрика. Така структура твору доводить, що Д. Ангел постає експериментатором щодо засвоєння елегійного дистиха. Його вірш, хоча і схожий на античну форму, звучить вільніше і не виявляє монотонності канонічного розміру.

Чотиристоповим амфібрахієм витримано 3,7% (3,7%) від амфібрахічних творів. Наведемо приклад з поезії «Fantome» («Примари»):

Cu pânzele-ntinse, să-și afle scăpare, 010010 || 010010
Vin nave grăbite de vânt și de frig; 010010 || 010010
Iar albe fantome se-nalță din mare, 010010 || 010010
Și-aleargă de-a lungul înaltului dig [13, c. 64]. 010010 || 010010

У вірші простежується чітка цезура. Рядків з обтяженнями – 2,3%, версів з атонованими стопами – 3,2%.

Шестистоповий амфібрахій разом із восьмистоповим ямбом є одним із розмірів впроваджених у румунську поезію поетами-символістами. Вперше така форма зафіксована у А. Мачедонскі. Амфібрахічним шестистопником Д. Ангел написав поезію «Marină» («Морська»), його частка становить 1,9% (1,7%) від усіх творів:

O, mare iubită ! Ce bună amică ești tu cu poezii!
Pornește vaporul, și iată-mă singur din nou lângă pupă.
Viu aeru-mi umflă plămâni de parc-aș sorbi dintr-o cupă
Demonică, filtru-ncărcat de toate puterile vieții! [13, c. 98].
010010010 || 010010010
010010010 || 010010010
010010010 || 01000010
01001001 || 010010010

У творі фіксуємо один рядок із каталектичною цезурою, його частка становить 5%, атонованих версів – 10%.

Висновки... Аналіз метричних форм поезій Д. Ангела показав, що його твори витримані у річищі силабо-тоніки. Це доводить, що не всі поети старшого покоління символістів змогли реалізувати на практиці теоретичні засади модернізму. Поет експериментував у більшості

випадків в царині образної семантики і значно меншою мірою видозмінював ритміку вірша. Інновацією його віршування є використання нових понаддовгих розмірів, серед яких виділяються ямбічний восьмистоповик та амфібрахічний шестистоповик.

Список використаних джерел і літератури:

1. Бейли Дж. Избранные стихи по русскому литературному языку / Дж. Бейли. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 376 с.
2. Гаспаров М. Л. Очерк истории европейского стиха. / М. Л. Гаспаров ; [изд. второе (дополненное)]. – М.: Фортуна Лимитед, 2003. – 272 с.
3. Гаспаров М. Л. Очерк истории русского стиха. Метрика. Ритмика. Рифма. Строфика / М. Л. Гаспаров ; [изд. второе (дополненное)]. – М. : Фортуна Лимитед, 2000. – 352 с.
4. Гаспаров М. Л. Современный русский стих. Метрика и ритмика / М. Л. Гаспаров. – М. : Наука, 1974. – 486 с.
5. Дрейдж Ч. Л. Хореический октаметр в русской поэзии от символистов до Мандельштама / Ч. Л. Дейдж // Славянский стих. – М. : Рукописные памятники Древней Руси, 2012. – С. 84 – 96
6. Дрейдж Ч. Л. Элегический дистих в русской поэзии / Ч. Л. Дейдж // Славянский стих. Лингвистическая и прикладная поэтика. – М. : Языки славянской культуры, 2001. – С. 72 – 85.
7. Жирмунский В. Теория стиха / В. Жирмунский. – Л. : Советский писатель, 1975. – 664 с.
8. Качуровський І. Метрика : підручник / І. Качуровський ; [гол ред. М. С. Тимошик, ред. Л. Л. Щербатенко]. – К. : Либідь, 1994. – 120 с.
9. Костенко Н. В. Українське віршування ХХ століття / Н. В. Костенко ; [2-ге вид., випр. та доп.]. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. – 287 с.
10. Паладян К. Румунське та українське силабо-тонічне віршування ХІХ століття (метрика і ритміка): автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.10.06 «Теорія літератури» / К. Паладян. – Чернівці, 2012. – 20 с.
11. Паладян К. Гекзаметр та його деривати в румунській поезії кінця ХІХ – початку ХХ століття / К. Паладян // Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. Філологія. – Харків : Видавництво ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2014. – Випуск 71, №1127. – С. 114–118.
12. Тарановский К. Русские двусложные размеры. Статьи о стихе / К. Тарановский ; [под ред. В. Тарановской-Джонсон, Дж. Бейли и А. В. Прохорова, пер. с серб. В. В. Сонькина]. – М. : Языки славянской культуры, 2010. – 552 с.
13. Anghel D. Poezii / D. Anghel. – București : Minerva, 2008. – XXXI, 110 p.
14. Goodwin W.W. A Greek Grammar / W. W. Goodwin. – Welwyn : Palala Press, 2016. – 436 p.
15. Galdi L. Introducere în istoria versului românesc / L. Galdi. – București : Minerva, 1971. – 480 p.

16. Howatson M. C. The Oxford Companion to Classical Literature / M. C. Howatson ; [3rd Revized edition] – Oxford : Oxford University Press, 2013. – 640 p.

17. Streinu V. Poezie și poeți români / V. Streinu. – București : Minerva, 1983. – 495 p.

References:

1. Beyly Dzh. Yzbrannyye stykhy po russkomu lyteraturnomu yazyku / Dzh. Beyly. – M. : Yazyky slavyanskoj kul'tury, 2004. – 376 s.

2. Hasparov M. L. Oчерk ystoryy evropeyskoho stykha. / M. L. Hasparov ; [y zd. vtoree (dopolnennoe)]. – M.: Fortuna Lymyted, 2003. – 272 s.

3. Hasparov M. L. Oчерk ystoryy russkoho stykha. Metryka. Rytmyka. Ryfma. Strofyka / M. L. Hasparov ; [y zd. vtoree (dopolnennoe)]. – M. : Fortuna Lymyted, 2000. – 352 c.

4. Hasparov M. L. Sovremennyy russkyy stykh. Metryka y rytmyka / M. L. Hasparov. – M. : Nauka, 1974. – 486 s.

5. Dreydzh Ch .L. Khoreycheskyy oktametr v russkoy poezyy ot symvolystov do Mandel'shtama / Ch. L. Deydzh // Slavyanskyy stykh. – M. : Rukopysnye ramyatnyky Drevney Rusy, 2012. – S. 84 – 96

6. Dreydzh Ch. L. Əlehycheskyy dystykh v russkoy poezyy / Ch. L. Deydzh // Slavyanskyy stykh. Lynhvystycheskaya y prykladnaya poetyka. – M. : Yazyky slavyanskoj kul'tury, 2001. – S. 72 – 85.

7. Zhyrmunskyy V. Teoryya stykha / V. Zhyrmunskyy. – L. : Sovet'skyy pysatel', 1975. – 664 c.

8. Kachurovs'kyy I. Metryka : pidruchnyk / I. Kachurovs'kyy ; [hol red. M. S. Tymoshchuk, red. L. L. Shcherbatenko]. – K. : Lybid', 1994. – 120 s.

9. Kostenko N. V. Ukrayins'ke virshuvannya KhKh stolittya / N. V. Kostenko ; [2-he vyd., vypr. ta dop.]. – K. : Vydavnycho-polihrafichnyy tsentr «Kyyiv's'kyy universytet», 2006. – 287 s.

10. Paladyan K. Rumuns'ke ta ukrayins'ke sylabo-tonichne virshuvannya KhIKh stolittya (metryka i rytmyka): avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.10.06 «Teoriya literatury» / K. Paladyan. – Chernivtsi, 2012. – 20 s.

11. Paladyan K. Hekzametр ta yoho deryvaty v rumun's'kiy poeziyi kintsya KhIKh – pochatku KhKh stolittya / K. Paladyan // Visnyk Kharkiv's'koho natsional'noho universytetu imeni V.N.Karazina. Filolohiya. – Kharkiv : Vydavnytstvo KhNU imeni V.N.Karazina, 2014. – Vypusk 71, #1127. – S. 114–118.

12. Taranovskyy K. Russkiye dvuslozhnyye razmerы. Stat'ty o stykhe / K. Taranovskyy ; [pod red. V. Taranovskoy-Dzhonson, Dzh. Beyly y A. V. Prokhorova, per. s serb. V. V. Son'kyna]. – M. : Yazyky slavyanskoj kul'tury, 2010. – 552 s.13.

Anghel D. Poezii / D. Anghel. – București : Minerva, 2008. – XXXI, 110 p.

14. Goodwin W.W. A Greek Grammar / W. W. Goodwin. – Welwyn : Palala Press, 2016. – 436 p.

15. Galdi L. Introducere în istoria versului românesc / L. Galdi. – București : Minerva, 1971. – 480 p.

16. Howatson M. C. The Oxford Companion to Classical Literature / M. C. Howatson ; [3rd Revized edition] – Oxford : Oxford University Press, 2013. – 640 p.

17. Streinu V. Poezie și poeți români / V. Streinu. – București : Minerva, 1983. – 495 p.

Summary

Kristiniia Paladian

The Versification of Dimitrie Anghel in the Context of Romanian Symbolism

The article is devoted to the peculiarities of poetic forms of the Romanian poet Dimitrie Anghel, one of the representatives of Romanian literary symbolism. It is shown that poet experimented in most cases in the realm of image symbolism and much less changed the rhythmicality of the poem. In the sphere of meter and rhythm D. Anghel used poetic forms created by the poets of the previous period. Among classical works iambic structures prevail – 88.9%. The most often used meter is iambic octameter with female caesura (I8f). It is one of the new meters introduced into Romanian literature by the poets-symbolists. I8f is characteristic of constant caesura before the tenth syllable and regressive accent dissimilation with strong accent on the second and the fourth as well as the sixth and eighth ictus. Another meter as to frequency of usage is iambic hexameter with female caesura (I6f), which called «Romanian Alexandryn». It has constant caesura before the eight unstressed syllable and constant third ictus on the sixth syllable which forms symmetric structure where the first and the third ictus in each half line are strong and the second is weak.

Key words: *symbolism, versification, syllabo-tonic, meter, rhythm, iambus, trochee, dactyl, amphibrach, Dimitrie Anghel.*

Дата надходження статті: «21» квітня 2017 р.

Дата прийняття до друку: «19» травня 2017 р.

УДК 821.161.2 Андієвська, Вовк

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА,

кандидат філософських наук

(м. Київ)

**Біблійна символіка самоцвітних каменів
у поезії Нью-Йоркської групи на прикладі творів
Емми Андієвської і Віри Вовк**

У статті розкрито символіку коштовного каміння, використану у вибраній ліриці представників Нью-Йоркської групи. Уперше зіставлено використання самоцвітів як знаків і символів у творах Емми Андієвської і Віри Вовк. Доведено біблійний підтекст каменів у текстах поетес. Наголошується на імпліцитній символіці, яка